

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra antropologie

PROTOKOL O HODNOCENÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE posudek vedoucího práce

Práci předložil(a) student(ka): Petr Steiner

Název práce: Zaniklá obec Střeblo v 19. a 20. století

Oponoval (u externích oponentů uveďte též adresu a funkci ve firmě): PhDr. Jiří Woitsch, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn):

Cílem práce, který autor formuluje v dílčí podkapitole Úvodu na s. 7, měl být co nejkomplexnější popis zejména novějších dějin obce, vývoje její zástavby a její sociodemografické struktury. Všechny uvedené cíle se v textu podařilo jen s drobnými nedostatky naplnit.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.):

Zvolené téma patří v naší současné historické, archeologické, etnografické resp. vlastivědné literatuře k velmi frekventovaným. Dějiny zaniklých obcí v pohraničí jsou častým tématem textů nejrůznější kvality, z nichž valná většina se nese v duchu ubrečeného sebestačného aktivismu. Dalším signifikantním rysem současné produkce na tomto poli je pomíjení bádání německojazyčného, které jak v 19. a 1. polovině 20. století, tak v podobě textů vzešlých z vysídleneckého prostředí, přineslo celou řadu dílčích i zcela vyčerpávajících příspěvků k dějinám obcí (nejen) v západočeském pohraničí. Všechny uvedené texty, ať je jejich metodologické či ideové vyznění jakékoliv, jsou nicméně pracemi primárně historickými či vlastivědnými, což se bezezbytku týká i textu P. Steinera. Překryv jeho díla s antropologickou epistemologií se limitně blíží nule. Nemyslím si ale, že by jej to jakýmkoliv způsobem diskvalifikovalo.

Hodnocená práce věnovaná zaniklé Střebli poblíž Rozvadova se rozpadá do tématicky i heuristicky značně rozdílných celků. Po Úvodu sleduje autor na s. 7 – 11 nejstarší dějiny obce. Vychází přitom z širokého spektra české i německé literatury, horizonty plytké kompilace plné dat a jmen však nikterak nepřekračuje. Je však otázkou, co skutečně nového by bylo možno vytěžit z primárních pramenů. Autor si však rozhodně mohl zde i jinde odpustit exkurzy do obecných otázek vývoje hamerní výroby, papírenství, mlynářství, leštění skla či pivovarnictví (s. 8, 13–14, 16, 18–19), které práci nikam neposouvají a jsou vesměs snůškou banalit.

O mnoho zajímavější je tak až kapitola 2. a zejména 3. V ní autor na s. 15–25 podrobně rekonstruuje vývoj zástavby obce v 19. a 20. století za využití pozoruhodně bohatého spektra primárních pramenů z příslušných SOA a SOKA. Před očima se nám tím otevírá neobyčejně plastický obraz vesnice, která však až do počátku 20. století vlastně nebyla vesnicí ale velkým hospodářským resp. manufakturním provozem.

Ve třetí větší části textu autor neméně solidním způsobem (byť zase jen v rovině popisného faktografismu) bez snahy něco z jím zjištěných dat vyvodit, případně je zobecnit) pracuje se sčítacími operáty a matrikami z 19. a 20. století. Výsledkem je podrobný přehled socioprofesionální a částečně demografické struktury obyvatel Střeblo ve sledovaném období.

Bohužel, Závěr na s. 30–32 je jen opakováním již řečeného (dokonce částečně Úvodu) opět bez jakýchkoliv zobecňujících soudů a úvah. Vše tak alespoň korunují vynikající obrazové a další přílohy nebyvalého rozsahu a vypovídací hodnoty.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (*jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.*):

Z formálního hlediska splňuje práce požadovaná kritéria. Po jazykové stránce nicméně nelze nevidět, že autorovi je blízké vyjadřování ve stylu „telefonního seznamu“, úmorných a nepřehledných popisů, zkrátka v tom (nejlepším) duchu vlastivědy 19. století. Hrubé gramatické chyby ale nenalezneme, překlepů je naprosté minimum (s. 70 – knihy). Jazykově i obsahově barbarské je ovšem anglické Resumé na s. 72.

Autor cituje korektně, zvolený citační úzus však lze vzhledem k častým odkazům na primární prameny hodnotit jako nevhodný. Též seznam literatury na s. 33–34 by bylo vhodnější řadit (s ohledem na užívaný citační úzus) ve stylu autor–rok, rozsáhlý soupis pramenů je naproti tomu sestaven kvalitně, u elektronického zdroje (s. 35) chybí datum přistoupení.

Práce má kvalitní grafickou úpravu, vysoce nadstandardní délku, je zcela logicky strukturována (kombinací chronologických a tématických kapitol). Tam, kde to není nutné a vhodné, jako např. u katalogizačního popisu zástavby obce, ovšem působí značně nepříjemně tříštění textu do nesmyslně krátkých kapitol, často jen o několika málo řádcích (s. 7 – 9, 13).

Zcela samostatnou kapitolou jsou mimořádně rozsáhlé přílohy práce na s. 36–71. Ty svědčí o dobrém přehledu autora o studované lokalitě (řada vlastních fotografií) i vynikajícím vytěžení archivních fondů. Práci tak doprovází řada unikátních fotografií zejména z 1. poloviny 20. století pocházejících ze soukromých fondů i množství kopií archivního materiálu (např. mapy a plány). Všechny přílohy jsou řádně pasportizovány a v práci je na ně opakovaně a hojně odkazováno, což je např. v případě popisů budov více než přínosné. Vedle obrazových příloh práce ovšem obsahuje i na zpracování mimořádně pracné opisy sčítacích operátů (s. 55–70) a matrik (s. 70–71). I když autor tento surový materiál v práci nevytěžil, jak by bylo možná zdrávo, usnadnil sobě (v případě pokračování výzkumu) i jiným množství úmorné práce.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (*celkový dojem z bakalářské práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.*):

Bakalářská práce P. Steinera je v kontextu textů běžně předkládaných na KSA FF ZČU jeven poněkud ojedinelým. Autor se vyznačuje úctyhodnou akribií a zápalem pro téma, což sice otupuje jeho schopnost kritického odstupu od předmětu výzkumu a zapříčinilo absolutní rozchod s antropologií směrem k historické vlastivědě; na druhou stranu byl P. Steiner schopen ve vymezeném čase shromáždit a prostudovat obrovské množství písemných pramenů – často velmi specifických (mapy, matriky, sčítací operáty) – o kterém mnozí studenti a absolventi historie (o antropologických raději ani nemluvě) ani neslyšeli.

Máme tedy co do činění s textem, který je s ohledem na povahu pracoviště, kde vznikl, zcela „mimo mísu“, vedoucí práce za to však autora nehodlá – zejména s ohledem na pracnost předloženého textu, faktograficky zajímavý obsah a shromáždění dat, která mohou být s úspěchem využívána i v budoucnu – nijak perzekuovat.

Předložený text hodnotím celkově jako teoreticko-metodologicky sterilní, úmorně popisný až katalogizační avšak právě tím a zejména hloubkou a rozsahem shromážděných dat cenný a jedinečný.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (*jedna až tři*):

1. Je Vám známo něco o současných osudech osob, které byly ze Střebles vysídleny, příp. o jejich potomcích?
2. Pokuste se postihnout demografická specifika Střebles v 19. a 20. století ve srovnání s „normálními“ okolními obcemi.

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (*výborně, velmi dobře, dobře, nedoporučuji k obhajobě*):

VELMI DOBŘE

Datum: 29. 4. 2012

Podpis:

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická
katedra antropologie

